

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.410.001.03.2017

P/17/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/001 - Wykonanie budżetu państwa w 2016 r.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	Marek Zyskowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/3/2017 z dnia 2 stycznia 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Sąd Apelacyjny w Łodzi, 90-136 Łódź, ul Narutowicza 64, zwany dalej także „Sądem”.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Michał Markiewicz, Dyrektor Sądu Apelacyjnego w Łodzi. (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Wprowadzenie

Celem kontroli była ocena wykonania ustawy budżetowej na rok 2016 w części 15/08 - Sąd Apelacyjny w Łodzi.

W ramach tej części finansowano zadania z zakresu wymiaru sprawiedliwości realizowane przez 34 sądy rejonowe i pięć sądów okręgowych Apelacji Łódzkiej.

Kontrolą objęto:

- analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych¹,
- wykonanie wydatków budżetowych, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,
- prawidłowość i rzetelność sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych za rok 2016 oraz sprawozdań za IV kwartał 2016 r. w zakresie operacji finansowych,
- nadzór i kontrolę sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa nad sądami rejonowymi i okręgowymi Apelacji Łódzkiej w trybie art. 175 ust. 1 ustawy o finansach publicznych²,
- realizację wniosków pokontrolnych sformułowanych po poprzedniej kontroli budżetowej.

W 2016 r. w części 15/08 dochody budżetowe wyniosły 182.759 tys. zł, w tym 3.044 tys. zł stanowiły dochody zrealizowane przez Sąd Apelacyjny. Wydatki budżetu państwa w części 15/08 zrealizowano w wysokości 617.665 tys. zł, w tym 30.094 tys. zł stanowiły wydatki Sądu. W 2016 r. nie realizowano projektów finansowanych z udziałem budżetu środków europejskich.

III. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena i jej uzasadnienie

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2016 r. w części 15/08 – Sąd Apelacyjny w Łodzi.

W wyniku kontroli 16,4% zrealizowanych przez Sąd wydatków budżetowych stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania

¹ Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2016 r., kontrola dochodów budżetowych w tej części została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

² Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 ze zm.), dalej „ustawa o finansach publicznych”.

środkami publicznymi, określonych w ustawie o finansach publicznych i aktach wykonawczych. W rezultacie osiągnięto cele określone w układzie zadaniowym wydatków. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Dyrektor Sądu Apelacyjnego w Łodzi sprawował nadzór i kontrolę nad wykonywaniem budżetu w części 15/08 zgodnie z art. 175 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie³ zaopiniowała roczne/łączne sprawozdania za 2016 r. sporządzone przez dysponenta części 15/08 – Sąd Apelacyjny w Łodzi. Sprawozdania łączne opracowano na podstawie danych wynikających ze sprawozdań jednostkowych podległych sądom Apelacji Łódzkiej, a sprawozdania jednostkowe Sądu (dysponenta III stopnia) na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo, stosownie do przepisów rozporządzeń Ministra Finansów⁴. Przyjęte mechanizmy kontroli zarządczej zapewniały w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych.

Wniosek Najwyższej Izby Kontroli sformułowany po przeprowadzeniu w Sądzie Apelacyjnym poprzedniej kontroli wykonania budżetu państwa dotyczący prawidłowego nanoszenia poprawek na dowodach księgowych został zrealizowany.

IV. Wyniki kontroli

1. Dochody budżetowe

Opis stanu
faktycznego

Zrealizowane w 2016 r. w części 15/08 dochody budżetowe wyniosły 182.759 tys. zł, tj. 107,7% kwoty planowanej (169.753 tys. zł) oraz 102% wykonanej w roku 2015 (179.259 tys. zł). Na wyższą realizację dochodów wpłynęły większe od przewidywanych wpływy z tytułu różnych opłat, tj. opłat i kosztów sądowych, opłat uzyskanych komorników sądowych, opłat za wydanie wypisów z rejestrów skarbowych, wpływów od rodziców z tytułu odpłatności za utrzymanie dzieci w zakładach dla nieletnich, opłat z tytułu udostępnienia specyfikacji istotnych warunków zamówienia (łącznie o 8.577 tys. zł) oraz z tytułu grzywien, mandatów i kar innych pieniężnych (o 2.921 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 44,76,80,219-220)

Dochody budżetowe wykonane przez Sąd Apelacyjny (dysponenta III stopnia) wyniosły 3.044 tys. zł i były niższe od planowanych (3.148 tys. zł) o 3,3%, głównie w wyniku udzielenia mniejszej niż zakładano ilości pożyczek sędziom na zaspokojenie ich potrzeb mieszkaniowych i w konsekwencji uzyskania niższych wpływów z tytułu spłat.

(dowód: akta kontroli str. 84-85,186-187)

Na koniec 2016 r., zgodnie ze sprawozdaniem Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, w części 15/08 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 63.399 tys. zł, w tym zaległości w wysokości 48.094 tys. zł. Należności i zaległości dotyczyły głównie grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych.

W porównaniu do roku 2015 należności ogółem były wyższe o 3.861 tys. zł, tj. o 6,1%, a zaległości wyższe o 5.254 tys. zł, tj. o 12,2%. Wzrost zaległości wynikał m.in. z wzrostu liczby skierowanych do wykonania przypisów, orzekania przez sądy wyższych grzywien, zmiany grzywien na kary zastępcze w sprawach karnych, długi

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2016 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę opisową.

⁴ Rozporządzenia Ministra Finansów: z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1015, ze zm.), z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1773), z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz.U. Nr 298 poz. 1766).

okres uprawomocniania się postanowień, z uwagi na niepodejmowanie korespondencji przez skazanych, co uniemożliwia odpisanie zaległości, zwiększającej się liczby dłużników ze strefy euro, co do których zostały przyjęte do wykonania przez sąd kraju obcego tylko kary pozbawienia wolności, a egzekucja takich należności jest nieskuteczna.

(dowód: akta kontroli str. 76, 80, 219-220, 306-308)

Na koniec 2016 r. w Sądzie Apelacyjnym nie wystąpiły należności pozostałe do zapłaty.

(dowód: akta kontroli str. 85)

2. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

Wydatki budżetowe w części 15/08 zostały zrealizowane w kwocie 617.665 tys. zł, co stanowiło 99,7% wielkości planowanych (619.537 tys. zł). Niższe od planowanego wykonanie wydatków wynikało głównie z braku tytułów prawnych do wypłaty odszkodowań oraz absencji chorobowych.

W porównaniu do roku 2015 w części 15/08 nastąpił wzrost wydatków o 23.796 tys. zł, tj. o 4%. Wynikał on głównie z wzrostu wynagrodzeń sędziów i referendarzy, awansów i podwyżek kuratorów zawodowych, wypłaty odpraw emerytalnych oraz gratyfikacji jubileuszowych i nagród.

(dowód: akta kontroli str. 45, 77-78, 81-82, 221-246)

Wydatki Sądu Apelacyjnego w Łodzi wyniosły 29.425 tys. zł, co stanowiło 98,3% planowanych. W porównaniu do roku 2015 wydatki zmniejszyły się o 669 tys. zł, tj. o 2,2%, co wynikało z niższych wydatków na zakupy inwestycyjne oraz mniejszej od planowanej liczby pożyczek na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych sędziów.

(dowód: akta kontroli str. 45, 77-78, 81-82, 86, 87, 187-197, 221-246)

W 2016 r. w części 15/08 nie realizowano wydatków budżetu środków europejskich.

(dowód: akta kontroli str. 46)

Zobowiązania ogółem w części 15/08 wyniosły na koniec 2016 r. 34.299 tys. zł i były wyższe od wykazanych w 2015 r. o 1.304 tys. zł (o 4%), co było spowodowane wzrostem kwoty przewidzianej na wypłatę dodatkowego wynagrodzenia rocznego, pochodnych od wynagrodzeń oraz na zakup energii. Zobowiązania Sądu Apelacyjnego wyniosły 1.495 tys. zł i były o 402 tys. zł, tj. o 21,2% niższe od zobowiązań wykazanych w roku poprzednim.

W części 15/08 nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

(dowód: akta kontroli str. 77-78, 81-82, 86, 87)

Szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków budżetu państwa w kwocie 4.823 tys. zł, tj. 16,4 % wydatków ogółem Sądu Apelacyjnego. Doboru próby wydatków dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych odpowiadających pozapłacowemu wydatkom budżetowym dysponenta III stopnia. Próba została wylosowana metodą monetarną (MUS⁵). Badaniem objęto 55 zapisów księgowych, w tym 43 w grupie wydatków bieżących pozapłacowych (3.140 tys. zł) oraz 12 w grupie wydatków majątkowych (1.683 tys. zł).

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano w granicach kwot określonych w planie finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. W badanej próbie wydatków nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wyłączenia stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁶ oraz prawidłowości wyboru trybów udzielania zamówień publicznych.

(dowód: akta kontroli str. 54-68)

⁵ Z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości.

⁶ Dz.U. z 2015 r. poz. 2164, ze zm.

W wyniku analizy dwóch postępowań o udzielenie zamówień publicznych przeprowadzonych w trybie przetargu nieograniczonego na łączną kwotę 4.957 tys. zł (netto)⁷ i jednego postępowania, którego wartość nie przekraczała wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 tys. euro⁸ (98 tys. zł netto) nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych.

(dowód: akta kontroli str. 252-301)

Kontrola dwóch zadań (13.2. Świadczenia społeczne i 18.3. Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez sądy powszechne i wojskowe) realizowanych w ramach dwóch funkcji państwa w układzie zadaniowym (13 Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny i 18 Sprawiedliwość) wykazała, że wartości mierników realizacji celów dla tych zadań osiągnęły założony poziom. Celem zadań była sprawna wypłata uposażeń dla sędziów w stanie spoczynku oraz dodatków do tych uposażeń oraz zagwarantowanie obywatelom konstytucyjnego prawa do sądu. Monitoring mierników prowadzony był systematycznie, na podstawie rzetelnych źródeł danych (m.in. księgi rachunkowe, system informatyczny, informacje komórek organizacyjnych właściwych dla realizacji działań objętych miernikami).

(dowód: akta kontroli str. 51-53, 109-110, 119, 150-156, 157-184, 197-216)

Sformułowany przez NIK po poprzedniej kontroli budżetowej (za 2013 r.) wniosek pokontrolny dotyczący właściwego nanoszenia poprawek na dowodach księgowych został zrealizowany poprzez przeprowadzenie szkolenia w tym zakresie dla pracowników Oddziału Finansowego Sądu. W wyniku niniejszej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowego nanoszenia poprawek na dowodach księgowych.

(dowód: akta kontroli str. 61, 303-305)

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

W działalności Sądu Apelacyjnego w zakresie realizacji wydatków budżetowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Sprawozdania

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych/łącznych sprawozdań za 2016 r. przez dysponenta części 15/08 – Sąd Apelacyjny w Łodzi i sprawozdań jednostkowych Sądu Apelacyjnego:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) oraz
- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2016 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 15/08 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych Sądu Apelacyjnego były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(dowód: akta kontroli str. 69-119)

⁷ Postępowania dotyczyły wyboru odsprzedawcy licencji oprogramowania Microsoft dla jednostek organizacyjnych sądownictwa powszechnego na obszarze apelacji łódzkiej (o wartości 4.713 tys. zł netto) i dostawy terminali telefonicznych do Sądu Apelacyjnego w Łodzi (244 tys. zł netto).

⁸ Dostawa i montaż regałów przesuwanych w pomieszczeniach budynku Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim (o wartości 98 tys. zł netto).

W Sądzie sporządzano także - do użytku wewnętrznego - kwartalne pomocnicze sprawozdania z wykonania planu Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej na druku Rb-33.

W 2016 r. Sąd Apelacyjny nie orzekał nawiązek na państwowy fundusz celowy. W związku z powyższym w kwartalnym pomocniczym sprawozdaniu Rb-33 sporządzonym według stanu na koniec 2016 r. wykazano stany zerowe. W sprawozdaniu dysponenta części 15/08 ujęto natomiast zbiorcze dane wykazane przez sądy rejonowe Apelacji Łódzkiej.

(dowód: akta kontroli str. 120-138)

Działania nadzorcze dysponenta części 15/08 nad podległymi jednostkami, wynikające z art. 175 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, realizowane były przez Dyrektora Sądu m.in. w formie pisemnych kwartalnych analiz wykonania w podległych jednostkach zadań, dochodów i wydatków oraz realizacji planu wydatków w układzie zadaniowym. Sporządzane w oparciu o te analizy zbiorcze kwartalne oceny realizacji planu finansowego były przedkładane Dyrektorowi Departamentu Budżetu i Efektywności Finansowej Ministerstwa Sprawiedliwości. Oceny zawierały dane o przebiegu wykonania dochodów budżetowych i należności sądowych, realizacji wydatków budżetowych, kontrolach i audycie wewnętrznym oraz o wykonaniu planu wydatków w układzie zadaniowym;

Pracownicy Oddziału Kontroli Sądu Apelacyjnego przeprowadzili w 2016 r. w podległych Apelacji Łódzkiej sądach okręgowych i rejonowych 31 kontroli problemowych i kompleksowych, których przedmiotem były m.in. windykacja należności sądowych, realizacja wydatków budżetowych, udzielanie zamówień publicznych, realizacja funduszu wynagrodzeń.

(dowód: akta kontroli str. 185-196, 217-251)

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

W działalności Sądu Apelacyjnego w zakresie sprawozdawczości nie stwierdzono nieprawidłowości.

V. Wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w realizacji budżetu w części 15/08 - Sąd Apelacyjny w Łodzi w 2016 r. Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków pokontrolnych.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK⁹ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi.

Łódź, dnia 13 kwietnia 2017 r.

Kontroler
Marek Zyskowski
Główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi

Dyrektor
Przemysław Szewczyk

.....
podpis

⁹ Dz. U. z 2017 r. poz. 524.